

## 2. Vývoj obyvatelstva podle způsobu bydlení v letech 1991-2001

Celkový počet obyvatel České republiky se během deseti let, mezi roky 1991 a 2001, snížil o 0,7 %. Ještě více se však snížil počet osob v domech a úbytek osob bydlících v bytech byl téměř dvojnásobný proti celkovému úbytku obyvatel. Tento trend je pochopitelný. Jednak se zvyšují počty osob v zařízeních (a to nejen v důsledku větších počtů starších osob v důchodovém věku), ale především po změnách z přelomu osmdesátých a devadesátých let se v posledních letech stále více objevují netradiční způsoby bydlení, kam řadíme především bydlení v rekreačních objektech, v mobilních obydlích apod.

Avšak relativně ještě výrazně vyšší je nárůst počtu osob bydlících sice v domech, avšak mimo byty a zařízení – jejich počet se zvýšil za deset let 8,5 krát. Konkrétně jde především o podstatně vyšší počty osob, které se na místě svého trvalého pobytu nezdržují. Byly tudíž sečteny jinde než v místě jejich trvalého pobytu a po převedení těchto tiskopisů do místa jejich trvalého pobytu byly pak zařazeny podle adresy do příslušného domu. Pokud se je však podle jména a dalších údajů nepodařilo přiřadit do nějakého bytu a v domě nebyl sečten ani žádný volný byt, kam by mohly být umístěny, proto byly zapsány jako osoby mimo byt a zařízení.

Druhým důvodem je to, že stále více osob jezdí za zaměstnáním a často jsou ubytovány a trvale se zdržují přímo na pracovišti (ale ne v bytě, jen v provozních místnostech) – i proto se výrazně zvyšují počty osob mimo byt a zařízení.

Tyto změny se promítly i do podílu osob podle způsobu bydlení. Podíl osob bydlících v bytech z celkového počtu obyvatel se snížil o půl procentního bodu, na méně než 99 %, naopak podíly osob v zařízeních a ostatních se zvýšily, i když stále ještě nedosahují ani jednoho procenta.

Tab. 3 Vývoj počtu osob podle způsobu bydlení v letech 1991-2001

	1991	2001	Přírůstek	
			abs.	v %
Obyvatelstvo celkem	10302215	10230060	-72155	-0,7
z toho osoby v domech celkem	10297322	10214087	-83235	-0,8
v tom osoby:				
v bytech	10238057	10101302	-136755	-1,3
v zařízeních	54872	71181	16309	29,7
ostatní	4393	41604	37211	847,1
z úhrnu podíl osob:				
v bytech	99,4	98,9	-0,5	x
v zařízeních	0,5	0,7	0,2	x
ostatní	0,0	0,4	0,4	x

Počty osob v zařízeních se za deset let zvýšily o více než 16,3 tis. Největší podíl na tomto nárůstu mají počty osob v ubytovacích zařízeních k trvalému nebo dlouhodobému ubytování – jejich počet se v letech 1991-2001 zvýšil o 8,6 tis. Vzrostly především počty osob bydlících ve svobodárnách, společných domovech, ubytovnách (o 3,3 tis.) a ve studentských kolejích, domovech mládeže a internátech (o 3,1 tis.). Naopak počty osob v zařízeních pro důchodce (v domovech a penzionech pro důchodce) se za deset let nijak výrazně nezvýšily (z 30,9 tis. na 32,9 tis.), což vzhledem k nárůstu celkového počtu důchodců naopak vedlo k mírnému poklesu podílu důchodců v domovech důchodců na jejich celkovém počtu z 1,4 % na 1,3 %.

K výraznému relativnímu nárůstu došlo rovněž u osob v ostatních ubytovacích zařízeních – na zhruba sedminásobek. V hotelích, hostincích, turistických chatách a ubytovacích zařízeních přebývalo v době sčítání 5,4 tis. osob, v uprchlických táborech bylo sečteno 0,3 tis. žadatelů o azyl.

Tab. 4 Vývoj počtu osob v zařízeních a mimo bytový fond v letech 1991-2001

	1991	2001	Přírůstek	
			abs.	v %
Bydlící osoby v zařízeních celkem	54872	71181	16309	29,7
v tom osoby:				
v zařízeních v bytovém fondu	1174	1501	327	27,9
v ubytovacích zařízeních k trvalému nebo dlouhodobému bydlení	51993	60593	8600	16,5
v lůžkových, léčebných a lázeňských zařízeních	651	1299	648	99,5
v ostatních ubytovacích zařízeních	832	5754	4922	591,6
v provozních budovách	222	2034	1812	816,2
Bydlící osoby mimo byty celkem	12439	57577	45138	362,9
v tom osoby:				
v domech	4393	41604	37211	847,1
v mobilním obydlí	41	222	181	441,5
v nouzovém obydlí	4723	3232	-1491	-31,6
v rekreační chatě, chalupě	3282	12519	9237	281,4

Relativně ještě daleko výraznější je nárůst osob bydlících mimo byty. Počty osob bydlící mimo byty v domech se zvýšily na více než devítinásobek, počty osob bydlící v rekreační chatě, chalupě téměř na čtyřnásobek (viz novela zákona o evidenci obyvatel). Pouze počty osob v nouzových obydlích se proti roku 1991 snížily. Tyto vysoké nárůsty jsou však ovlivněny také nízkými počty v roce 1991.